



نقد و بررسی زندگی ادبی، علمی و دینی میر سید علی همدانی در کشمیر

مؤلف:

محمد فرهادی



نشر راشدین

Rashedin Publication

عنوان و نام پدیدآور : نقد و بررسی زندگی ادبی، علمی و دینی میر سیدعلی همدانی در کشمیر/ مولف محمد فرهادی.
 مشخصات نشر : تهران : راشدین، ۱۳۹۲.
 مشخصات ظاهری : ۱۷۰ ص.
 شابک : 978-600-7092-86-6
 موضوع : همدانی، علی بن شهاب الدین، ۷۱۴ - ۷۸۶ق.
 موضوع : مجتهدان و علما -- ایران -- همدان
 موضوع : مجتهدان و علما -- هند -- جامو و کشمیر
 رده بندی دیویی : ۸۹۲۴/۲۹۷
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۲ ۴/۸۵/ ۴/۲۷۹BP
 سرشناسی : فرهادی، محمد، ۱۳۴۸ -
 وضعیت فهرست : فیا
 نویسی :
 شماره : ۳۳۹۲۲۷۱
 کتابشناسی ملی



راشدین

■ انتشارات راشدین

نقد و بررسی زندگی ادبی، علمی و دینی میر سیدعلی همدانی در کشمیر

■ عنوان کتاب:

■ مولف:

محمد فرهادی

■ نظارت علمی:

راهب عارفی

■ نظارت کیفی:

محمد معین عارفی

■ نظارت فنی:

راهب عارفی

■ صفحه آرا و طراح جلد:

افسانه حسینیکی

■ چاپ و صحافی:

طرح امروز

■ توبت چاپ:

اول - ۱۳۹۲

■ شمارگان:

۱۰۰۰

■ شابک:

۹۷۸-۶۰۰-۷۰۹۲-۸۶-۶

■ قیمت:

۲۰۰۰۰ ریال

■ نشانی:

میدان انقلاب - کارگر شمالی - کوچه رستم - پ ۲۰ - واحد ۷

■ تلفن / شماره:

۶۶۴۰۸۲۲۴ - ۶۶۴۹۲۶۹۴

■ پایگاه اینترنتی:

www.rashedin.com

■ پست الکترونیک:

Email: rashed1829@yahoo.Com

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

۶	سخنی درباره این پژوهش
۷	مقدمه
۱۲	زندگی نامه سید علی همدانی
۱۵	بشارت تولد همدانی «علی ثانی»
۲۰	شرایط سیاسی و اجتماعی روزگار همدانی
۲۳	وضع سادات در عصر همدانی
۲۷	خواجه رشیدالدین فضل الله و سادات
۲۹	سفر های سید علی همدانی
۳۵	همدانی در کشمیر
۴۰	علت سفر همدانی به کشمیر
۴۴	آثار همدانی
۴۵	سیک سخن همدانی
۴۸	اساتید همدانی
۴۸	مریدان همدانی
۴۹	القاب همدانی
۵۰	صفات همدانی
۵۲	فرجام همدانی
۵۴	فرزندان همدانی
۵۶	همدانی و تصوف
۶۲	اهل تصوف از نگاه همدانی
۶۲	همدانی و فتوت
۶۳	فتوت و فتیان
۶۶	پیشینه فتوت اسلامی
۶۹	فتوت از نگاه همدانی
۷۰	ارکان فتوت از نگاه همدانی

۷۰		مقام اخى از دید همدانى
۷۱		اقسام طاعات از دید همدانى
۷۲		علت پوشیدن کلاه و سراويل از سوى فتیان
۷۲		نماز از دیدگاه همدانى
۷۳		سلسله فتوت مير سيد على همدانى
۷۵		مرورى بر اندیشه هاى مير سيد على همدانى
۷۷		مراتب طهارت از نظر مير سيد على همدانى
۸۰		حکومت از نظر همدانى
۹۲		مرورى بر آثار مير سيد على همدانى
۱۲۲		میراث ادبی، علمی و دینی مير سيد على همدانى در کتیمیر
۱۲۹		سیک هندى در شعر
۱۳۴		کشمیریان و احترام مير سيد على همدانى
۱۳۴		نتیجه
۱۴۲		کتابنامه
۱۴۹		رساله واردات مير سيد على همدانى

سخنی درباره این پژوهش

یکی از چهره های برجسته و سترگ ایران میر سید علی همدانی است. او از مردان انگشت شماری است که کارنامه درخشانش همواره در یاد همه روزگاران خواهد ماند. این سید همدانی به بیشتر سرزمینهای روزگار خود سفر کرد و همزمان با لشکر کشیهای تیمور، در فرجامین سالهای زندگیش به کشمیر رفت و مردمان آنجا را با اسلام آشنا نمود و هزاران کشمیری را مسلمان کرد و شمار بیشتری را با فرهنگ ایرانی و زبان پارسی آشنا نمود. انسان که پس از او زبان پارسی زبان نخست کشمیر شد. تلاشهای او چنان ژرف و ماندگار بود که هنوز آهنگ زمزمه های دل آویزش در میان رشته کوههای هیمالیا زنده است و مردمان بسیاری در سختی ها نام او را بر زبان می آورند و از روان مینوی اش یاری می خواهند. شوربختانه در ایران، کمتر به او پرداخته شده است و از شکوه کار بی مانندش کمتر سخن به میان رفته است. واز دست نوشته های بسیارش، شمار اندکی چاپ شده است.

از آنجایی که آنچه از این نابغه مسلمان، سر زده فراتر از توان آدمی است، پرداختن به زندگیش، می تواند برای ایران و ایرانی امروز، الگوی پایدار و روشنی باشد. پرداختن به زندگی او، به ما راه تسخیر دلها را خواهد آموخت و روش او در رسانیدن پیام اسلام به مردمان را به ما نشان خواهد داد. او که در میان صوفیان روزگارش سر آمد بود و جوانمردان زمان، گوش به فرمانش داشتند واز تبار پیامبر گرامی اسلام شمرده می شد، کاری کرد، کارستان، و در آنسوی کوههای سخت گذر، آن هم در کشاکش یورش تیمور، شالوده فرهنگ ایرانی را چنان بنا کرد که پس از او کشمیر را ایران کوچک نامیدند، گرچه همدانی درفش خویش را در کشمیر به پا داشت اما می توان گفت پیامد تلاشهایش تمام شبه قاره هند را در نوردید و تدای اسلام را همراه با ادب پارسی تا ژرفای این سرزمین گسترانید و پس از او بیشماری از مردمان به پارسی سخن گفتند و خواندند و سرودند.

سر زمین ایران مهد مردان و زنان تمدن سازی است که رایحه یکا یک آنان با وجود گذشت قرن‌ها هنوز شامه بشری را می‌نوازد و یاد و خاطره شان زینت بخش صفحات تاریخ ایران و بلکه جهان است. آنان که با تاریخ این سرزمین آشنایی اندکی داشته باشند از وجود تعداد پر شمار فرهیختگان دوران سازان ایرانی دچار شگفتی می‌شوند. در حالی که آسمان فرهنگ و ادب بسیاری از کشورها به تک سیاره ای مزین است، سپهر ایران زمین از تراکم ستارگان خورشید آسایی آکنده است که غیر قابل شمارشند. یکی از این مردان دوران ساز و تمدن آفرین، مردی است از منظومه نورانی سادات همدان بنام میرسید علی همدانی که در این گفتار سیره عملی، اندیشه ها و اقداماتش مورد مذاقه قرار می‌گیرد. شوربختانه، پژوهشگران ایرانی کمتر به او پرداخته اند و ژرفا و دامنه تلاشهای او کمتر مورد واکاوی قرار گرفته است. از همین رو، ممکن است نامش در خاطر بسیاری از ایرانیان نقش نبسته باشد و سیمای روشنش، ای بسا، در زادگاهش هم نا آشنا مانده باشد. در حالی که هر پژوهشگر، با اندکی پرداختن به کارنامه زندگی او، ناگهان خود را در برابر سردار سلحشوری خواهد دید، که کمتر میتوان برایش همانندی یافت، او نه تنها در زندگی خویش، گوهری بی همتا است، بلکه در آفرینش تمدنی تازه، بر بنیاد اندیشه ایرانی، اسلامی نیز فرید است. همدانی با بهره گرفتن از باور سترگ آئینی و تکیه بر فرهنگ ایرانی و استفاده از آیین جوانمردی توانست کاری، کارستان انجام دهد، و نه تنها اندیشه های اسلامی را به دورترین سرزمینها برساند، بلکه فرهنگ و زبان پارسی را در جان و روان، مردمانی بنشانند که در اقلیمی دور و سخت گذر چشم بر جهان گشوده بودند و بسیاری از آنان، تا پیش از او هرگز چنین نامها و رنگها را به چشم ندیده بودند. نگاهی به روزگار همدانی، شکوه کار او را بیشتر نشان خواهد داد و او در میان چکا چک شمشیر های امرای ایلخانی و

غرش سربازان و نعره های مستانه تیمور، چنین کارنامه ای را از خود به یادگار نهاد، و سرزمینی را که بذل اسلام بر پیکرش پاشیده بود دیری نپایید که ایران صغیر خواندند و تا هم اینک نیز میتوان بوی خوش دستار سید را از مقدس ترین جایگاههای کشمیر دریافت و ضرباهنگ گامهای استوارش را در جای جای این سرزمین مینو سرشت شنید. کوتاه سخن اینکه، همدانی اسلام را در کشمیر کاشت و بوستان گلنهای ایرانی را پدید آورد و بر فراز طاغچه ها و کنار ایوانهای گل آگین خانه های کشمیریان، دست نوشته های سعدی، عطار، سنایی، نظامی و... را جای داد و اندک زمانی بعد پژواک چکامه سرایندگان ایرانی در کالبد کشمیریان چنان شوری در افکند، که دهها کشمیری دل به زبان پارسی سپردند و نغمه های دلکش خود را در کالبد چامه های پارسی ریختند و انگاه کانون تازه ای در مرغزار شعر پارسی بالیدن گرفت و هزاران دل باشعر پارسی تپید، تپشی که هرگز باز نایستاد و امروز انبوهی سروده پارسی در دست است که از کشمیریان پارس گوی بر جای مانده است. در گفتاری که خواهد آمد بیشترین نگاه به دستنوشته های او خواهد بود، دست نوشته های پر شماری که شوربختانه هنوز به چاپ نرسیده اند و پژوهش در خوری، پیرامونشان انجام نشده است. تلاش خواهد شد تا سیمای این راد مرد به تصویر کشیده شود. مردی که اگر نگوییم در تاریخ اران یگانه بود، بی گمان میتوان گفت از زمره چند مرد بزرگ و با شکوه تاریخ ایران است او تنها مردی است که بدون داشتن قدرت سیاسی و نظامی به پا خواست، کوچ کرد، پای در سرزمینی تازه نهاد و به تنهایی اسلام را به مردم معرفی نمود و هزاران نفر را مسلمان کرد هزاران و بیشتر از آن را ایران دوست و پارسی گوی ساخت.